

Kronik

Kulturkalender

Kulturkalenderen, der udkommer som del af *Diamanten*, giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>.

Bøger og bibliotek

Nyt samlet Universitetsbibliotek – vil styrke og samordne biblioteksbetjeningen af Københavns Universitet

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek og Det Kongelige Bibliotek sammenlægges til: "Det Kongelige Bibliotek, Nationalbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek". Det sker for at skabe ét fælles bibliotek, der styrker og samordner biblioteksbetjeningen af Københavns Universitet.

Med sammenlægningen ønsker Kulturministeriet aktivt at sikre, at biblioteksbetjeningen af Københavns Universitet udføres ud fra et helhedshensyn, og at ydelserne er i takt med universitetets udvikling og behov, herunder krav til fremtidens forskningsbibliotek.

Samtidig skabes en ny rummelig organisation, der med en større fylde og vægt kan skabe grundlag for kvalitetsforbedringer og derigennem større muligheder for både universitetsbiblioteket, nationalbiblioteket og fælles områder.

Den nye organisation, Det Kongelige Bibliotek, Nationalbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek, vil blive ledet af en direktion bestående af det Kongelige Biblioteks nuværende direktør Erland

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek er beliggende på Nørre Allé. Fra 1. januar 2006 sammenlægges det med Det Kongelige Bibliotek til „Det Kongelige Bibliotek, Nationalbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek“.

Kolding Nielsen og to vicedirektører for henholdsvis nationalbiblioteket og universitetsbiblioteket.

Stillingen som vicedirektør for Københavns Universitetsbibliotek opslæes hurtigst muligt med henblik på, at ledelsen i den nye direktion kan træde i funktion senest d. 1. oktober 2005. Sammenlægningen forventes fuldt gennemført d. 1. januar 2006.

Der er nedsat en styregruppe under Kulturministeriet, hvori bl.a. Københavns Universitet deltager, der skal forestå etableringen af den nye samlede organisation.

Det Kongelige Bibliotek på nettet

Musik til August Bournonvilles balletter nu online

Musik- og Teaterafdelingen har i anledning af August Bournonvilles 200-års dag i 2005 tilgængeliggjort de trykte klavernoder til en lang række af hans balletter, både hele værker og enkelte danse. En del er danseoptrin i forbindelse med f.eks. operaer eller syngespil, og en række af datidens komponister er repræsenteret i materialet.

Registrant til Dan Fogs samlinger nu online

Det Kongelige Bibliotek erhvervede i 1993 *Dr. phil h.c. Dan Fogs Samlinger og Arkiv til Dansk Musikhistorie og Musikformidling ca. 1785-1930* med støtte fra en række fonde.

Dan Fogs materiale indeholder bl.a. en omfattende samling af kataloger fra danske forlag og instrumenthandlere, og varesortimentet spænder vidt.

Materialet er ordnet i 89 samlinger (1-85 samt fire undersamlinger) med tilhørende registranter.

Det er nu muligt at danne sig et overblik over indholdet af samlingerne på nettet, og det vil derudfra være muligt at bestille materiale frem til gennemsyn på Center for Musik og Teater.

Dansk musiklitterær bibliografi

For nogle år siden blev Sigurd Bergs omfattende danske musiklitterære bibliografi på Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling digitaliseret og lagt som en database i REX.

Nu er basen - i samarbejde med Det Virtuelle Musikbibliotek - blevet forøget med posterne fra den bibliografi over

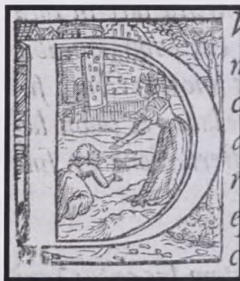
Årbogens bibliografi indeholder litteratur om mange forskellige emner, deriblandt en række poster om instrumenter, mange om orgler. Her ses et af de ældste danske orgelbilleder med det lille orgel i Vor Frue Kirke i København.

musikvidenskabelig litteratur, som *Dansk Årbog for Musikforskning* (nu *Danish Yearbook of Musicology*) årligt har udgivet siden 1993. Disse poster indeholder litteratur om dansk musik og danske forskeres udgivelser om musik. Databasen har samtidig ændret navn til *Dansk musiklitterær bibliografi*, og denne angivelse står også i alle årbogens poster.

Jærtegn og Hyrdedigte

To danske bøger fra 1500-tallet er nu gjort tilgængelige som digitale faksimiler. Den

Initial fra Christiern Pedersens prædikensamling Epistler og Evangelier.

ældste er Christiern Pedersens *Epistler og Evangelier*, en samling prædikener der følger årets gang. Bogen er på dansk, men udgivet i Paris, i 1515. Prædikenerne er forsynet med eksempler, 'jærtegn', mange af dem hentet fra hverdagslivet. Heraf kommer værkets almindelige navn, Jærtegnspostillen.

Denne digitale udgave vil indgå i

Rigmor Mydtskov:
Bodil Kjer i William
Faulkners Messe for en
skøge, 1958.
Tilhører Museet for Foto-
kunst, Odense.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs projekt *Studér middelalder på nettet*. Projektet tager sigte på at publicere en række middelalderlige, danske tekster online i nye, tekst-kritiske udgaver. Håndskriftafdelingen har allerede og vil fortsat digitalisere en række af de håndskrifter og tidlige tryk, som teksterne er baseret på. Disse faksimiler vil blive integreret i projektet, men er naturligvis også direkte tilgængelige fra bibliotekets website.

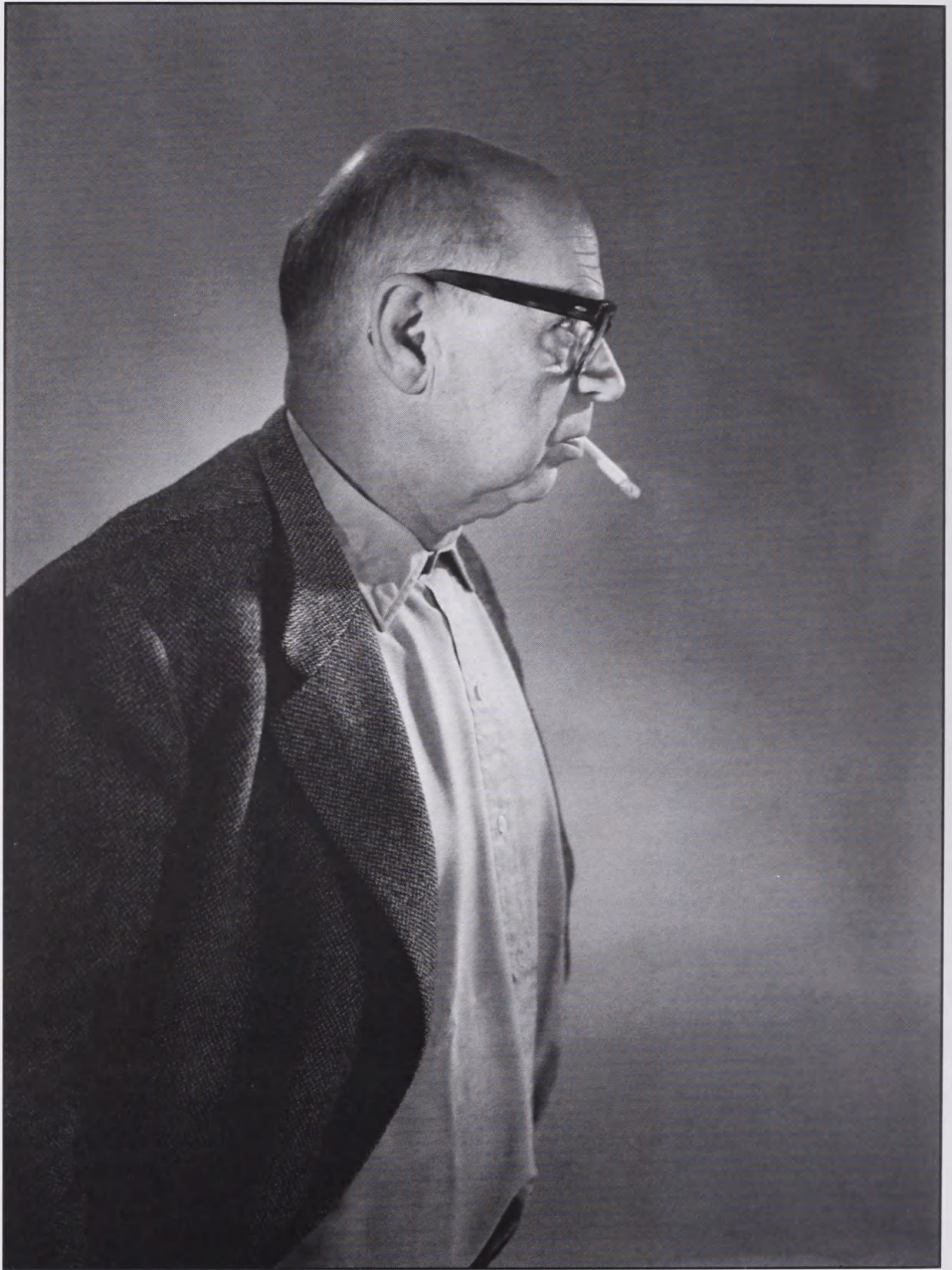
Den anden af de to tekster udkom også udenlands, i Wittenberg i 1560. Det er en latinsk digtsamling forfattet af den danske latindigter Erasmus Lætus. Samlingen, *Bucolica*, består af syv hyrdedigte, hvori hyrder i idylliske – men umiskendeligt danske – landskaber diskuterer filosofiske og politiske emner. Også dette værk er digitaliseret i samarbejde med Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, i dette tilfælde som led i projektet *Latinsk hyrdedigtning i Danmark*.

Udstillinger

Rigmor Mydtskov - Sjæle op til overfladen

I Danmark er ingen portrætfotograf mere kendt end *Rigmor Mydtskov*. Forfattere, arkitekter, komponister, dansere, politikere – alle med repræsentativ funktion i den danske offentlighed har betrådt trapperne til Østerbro-atelieret og er blevet 'taget af' på en munter og respektfuld måde.

I den store retrospektive udstilling hyldede Det Nationale Fotomuseum Rigmor Mydtskov for hele hendes 50-årige virke. De udstillede værker strakte sig fra retouch-arbejdet i faderens studie i Helsingør i 40'erne over de kongelige billeder fra 60'erne og de indsigtfulde teateroptagelser fra 70'erne og 80'erne frem til spejlkabinet-billederne omkring årtusindskiftet.

Rigmor Mydtskov: Poul Henningsen, 1959. Tilhører Det Nationale Fotomuseum.

Rigmor Mydtskov: Suzanne Brøgger, 1980. Tilhører Rigmor Mydtskov.

Rigmor Mydtskovs måde at arbejde med det fotografiske medie på er på ingen måde præget af tilfældigheder. De mange år ved Det Kongelige Teater har indprentet hende iscenesættelsens kunst, og arbejdet som teaterfotograf har sat sit aftryk på resten af hendes værk. Mydtskov har sans for at indfange karakteristiske pose-ringer, attituder, gestik og blikke - og kombinerer disse med sine evne til at skabe kompositioner og tableauer. Dette er blevet brug-

bare værktøjer hjemme i atelieret.

Oftest portrætterer Mydtskov her folk mod en ensfarvet baggrund, og hun har flere gange givet udtryk for, at tøjet kan være en hindring i hendes arbejde med at få det indre til at træde frem. Men ikke desto mindre kan modellens personlighed og karakteristiske træk i nogle tilfælde netop understreges med tøj eller rekvisitter.

Den franske fotograf Nadar, som virkede i midten af 1800-tallet, mente, at

teknikken omkring det fotografiske medie hurtigt kunne læres af enhver. Men hvad man ikke kunne lære var, ifølge ham, fornemmelsen for lyset – at indfange lysets virkninger i ansigtet krævede en kunstner.

Nadar mente, at den gode portrætkunstner var i stand til at gribe en personlighed og skabe et portræt, der rummede en intim lighed, som kunne bevæge sig ud over den banale umiddelbare lighed. For at indfange modellens karakter var det derfor vigtigt at skabe en dialog med modellen foran kameraet.

Det er denne sans for lyssætningens virkemidler, kombineret med evnen til at indgå i det, Rigmor Mydtskov selv har kaldt en psykologisk affære mellem model og fotograf, som er kendetegnende for hendes portrætter. Rigmor Mydtskov placerer sig således i rækken af klassiske portrætfotografer, idet hun søger ind bag menneskets umiddelbare facade. Hun arbejder samtidig bevidst med det faktum, at modellen, idet vedkommende træder ind foran hendes kamera, ikke mere agerer naturligt, men i en eller anden grad poserer.

Men selv om Rigmor Mydtskavs portrætter er iscenesatte og gennearbejdede ned til mindste detalje, giver hun samtidig plads til de hemmeligheder, som ethvert menneske rummer, og som kun lader sig ane i det endelige portræt.

Det Nationale Fotomuseum 10. juni - 3. september 2005

Flere Andersen-udstillinger m.m.

Udover udstillingerne i Den sorte Diamant har Det Kongelige Bibliotek planlagt vandreudstillingen *Den Originale H.C. Andersen* med et eksklusivt udvalg af hans manuskripter, billeder og fotografier, papirklip samt førsteudgaver af hans bøger. Udstillingen skal det næste års tid vises på et udvalg af

biblioteker landet over. Som det første sted på denne Danmarksturné vises den på Hvidovre Bibliotek i perioden 25. juni til 20. august 2005.

På udstillingen kan man se dokumenter fra Det Kongelige Biblioteks omfattende samlinger, som almindeligvis kun kan benyttes på bibliotekets egne læsesale og sjældent udstilles. Genstandene udstilles i nyindkøbte montrere, som Biblioteksstyrelsen har bevilget midlerne til. Udstillingen er redigeret af forskningsbibliotekar i Håndskriftafdelingen Bruno Svindborg og forskningsstipendiat Kirsten Dreyer.

Småtrykssamlingen viste 4. april – 30. juni 2005 i Oktogonen eksempler på sange og viser af H.C. Andersen, småtryk fra tidligere jubilæumsfester og mindehøjtideligheder samt programmer og kataloger fra udstillinger, film og teaterforestillinger om ham. Desuden var der eksempler på, hvad H.C. Andersens navn og kontrafej er blevet brugt og misbrugt til – fra Havfruesild og Eventyris til klinikker, lægekonferencer, fynske kvægavlsforeninger og golfklubber.

Over sommeren, og indtil 1. oktober udstillede Luftfotosamlingen i Kort- og Billedafdelingen en række luftfotografier optaget over København i 1930'erne af firmaet Nowico, med titlen *Over byens tage*.

I anledning af lanceringen af en *ny Opel-model* i Diamanten udstiller Småtryks-samlingen en stribe ældre og farvestrålende Opelreklamer, manualer og medlemsblade fra danske Opelklubber. 13. juni - 31. august 2005.

Foredrag

Om modeskaberens og mennesket Erik Brandt

Brunch, lørdag 3. september 2005 i Restaurant søren k

Brunch i Diamanten er efterhånden blevet en tradition. Og en tradition vi værner om. Her forener biblioteket og Diamantboghandlen på finurlig vis en verden fuld af bøger og gode historier med restaurant søren k's lækkerier.

Modeskaberens og forfatteren Erik Brandt fortalte denne lørdag om sit ikke helt almindelige liv. Erik Brandt var i 1970'erne for moden, hvad Simon Spiess var for rejsebranchen. Erik og Margit Brandt var tidens ukronede modepar og sammen revo-

lutionerede de modeverdenen med deres utraditionelle forretningsstrategier. Erik Brandt udkom i maj med sine erindringer *Brandt*, som er et tidsbillede og en skildring af en unik erhvervshistorie, men også en historie om kærlighed og ægteskab.

Orange – kommunisten og modstandsmanden Mogens

Onsdag 14. september 2005

Mogens Fog (1904-1990) var en af de mest centrale skikkelser i den danske modstandsbevægelse. Han var blevet medlem af Danmarks kommunistiske Parti i 1924 og engagerede sig også i den illegale modstand qua sin kommunistiske overbevisning. Mogens Fog blev toneangivende - først i den kommunistiskstyrede nationalfrontsorganisation Frit Danmark fra 1942 og siden i Danmarks

Under folkestrejken juli 1944. - Mens hele København kogte i sindsbevægelse, sad Mogens Fog i Skovlunde i idylliske omgivelser og skrev sine proklamationer.

Frihedsråd fra september 1943.

Ph.d.-studerende Michael Kjeldsen fra Roskilde Universitets Center tegnede et samlet billede af Fogs illegale modstandsarbejde 1941-1945. Han stillede skarpt på Fogs kommunisme, hans bidrag til *Frit Danmark* og Frihedsrådets programmatisk erklæringer og ser på Fogs syn på besættelsestiden efter krigens afslutning. Foretagsrækken: Profiler i dansk besættelsestidshistorie

Olga Eggers – fra socialdemokrat til nazist og antisemit

Onsdag 28. september 2005

Den danske forfatter og journalist Olga Eggers (1875-1945) var en af de kvinder, der med sit livsværk og sin livsstil markerede sig stærkt i mellemkrigstiden og i besættelsestiden.

Olga Eggers var en bemærkelsesværdig kvinde, der levede et meget modsætningsfyldt liv. Ideologisk gennemgik hun store forandringer livet igennem. Hun var en progressiv foregangskvinde i spørgsmålet om kvinders vilkår og rettigheder, men kom med tiden til at propagandere for en fundamental forskel på kvinders og mænds muligheder og rettigheder. Politisk udviklede Olga Eggers sig fra at være aktiv socialdemokrat og kæmpe mod racistiske fordomme til at tale den nationalsocialistiske sag. Hun markerede sig som medlem af diverse ligestillingsfjendtlige, antisemitiske og nazistiske grupperinger.

Ph.d.-studerende Iben Vyff fra Roskilde Universitets Center fortalte om forfatteren, kvindesagsforkæmperen, socialdemokraten og nazisten Olga Eggers. Historien om et liv, fyldt med kontraster. Foretagsrækken: Profiler i dansk besættelsestidshistorie

Koreas nyere historie og fremtid

Torsdag 29. september 2005

Et gammelt mundheld siger, at Korea er som rejen mellem hvaler, og at 'rejen knækker ryggen, når hvalerne slås'. Koreas historie er nært knyttet til rivaliseringen mellem Østasiens to stærke magter, Kina og Japan. I første halvdel af det 20. århundrede blev den koreanske halvø brutal koloniseret af Japan, og siden fik tre års ødelæggende krig - hvor USA og Kina blandede sig - blodige konsekvenser.

Journalist Flemming Ytzen fortalte om Korea, som i vore dage nævnes, når stormagterne forhandler om den sidste overlevende konflikt fra Den Kolde Krig - delingen mellem et kommunistisk Nordkorea og et demokratisk Sydkorea. For kun få år siden var fronten mellem de to koreanske stater iskold, men i dag sender det moderne industriland Sydkorea penge og udstyr til det ludfattige Nordkorea. Fremtiden er dog stadig usikker. Nordkorea spiller et uforudsigeligt spil om sin egen overlevelse med bl.a. atomvåben som indsats.

Koreansk Cuisine

Fredag 30. september 2005

Det koreanske køkken adskiller sig fra sine nabolandes. Hvor kinesisk mad har en stærk og farverig smag, og japansk mad en lys og let, er de koreanske retter både stærke, lette, friske og altid rigt krydrede. Krydderierne udgør byggestenene i koreanske retter, og de er ofte vigtigere end hovedingredienserne. Over hele landet bruges hvidløg, forårsløg, rød chili pulver, soja sauce, sesamololie, sort peber, eddike, ingefær og sesamfrø, mens øvrige ingredienser og tilberedningsmetoder varierer fra region til region og fra kok til kok.

Deltagerne fik en introduktion til det koreanske Cuisine, og smagte på koreanske specialiteter.

Koncerter

Maiken Ingvordsen Trio special guest Wolfgang Muthspiel

Onsdag 6. juli 2005

Diamanten præsenterede pianisten og sangerinden Maiken Ingvordsens trio på dette års jazzfestival. Som ekstra feature spillede den New York- og Wien-baserede guitarist Wolfgang Muthspiel, bl.a. kendt for sin egen trio med Brian Blade og Marc Johnson.

Efter at have hørt musikken fra Maiken Ingvordsens nye album *Don't be cool!*, sagde Wolfgang Muthspiel prompte ja til at komme til København. Musikerne på cd'en er bassisten Chris Minh Doky og trommeslageren Anders Mogensen. I Diamanten overtog Thomas Ovesen bassen.

Koncerten bød på et moderne repertoire, smukt varieret af Ingvordsens egen musik og nyfortolkninger af jazzstandards samt kompositioner af bl.a. Pat Metheny, Anders Widmark og Rebecka Törnqvist.

Bo Stiefs drømmeaften i Diamanten

Fredag 8. juli 2005

Igen i år bød vi Bo Stief - i rollen som kapelmester - velkommen til jazzfestival i Diamanten.

Den danske bassist havde til denne eksklusive aften sammensat et hold af nogle af de musikere, han allerhelst vil spille med. Fra USA kom trommeslageren Danny Gottlieb kendt fra bl.a. Pat Metheny Group, fra vores egne himmelstrøg Palle Mikkelborg, Helen Davies og Bobo Moreno - og fra Norge kom sangerinden og saxofonisten Sissel Vera.

På scenen kom også Bo Stiefs trio One Song III med pianisten og bandoneon-

spilleren Paolo Russo og harmonikavirtuosen Lelo Nika - to passionerede musikere med hhv. italienske og serbiske rødder. Det blev en stemningsmættet aften med stor musikalsk spændvidde

Skandinaviske pianister 1

Tirsdag 30. august 2005

DiamantEnsemblet og Amalie Malling Programmet for DiamantEnsemblets sæson nr. 2 bød bl.a. på Skandinaviske pianister - en koncertserie, der åbnede sæsonen denne august-aften, hvor pianisten Amalie Malling var gæst i Dvoráks Klaverkvintet. På programmet var desuden Saint-Saëns' Obo-sonate og Spohrs Grand nonet.

De næste koncerter i serien byder på to af Nordens store internationale pianistnavne.

Carsten Dahl Solo

Lørdag 3. september 2005

Den grænsesøgende pianist Carsten Dahl har forlængst slået sit navn fast på den danske jazzscene. Nu har det hæderkronede pladeselskab Deutsche Grammophon fået øje på den danske kunstner og tegnet kontrakt med ham på det eksperimenterende plademærke eDGe. Første udgivelse er i handlen, og man havde denne aften muligheden for at opleve mere af samme slags solo-koncertoptræden, hvor Carsten Dahl bevæger sig fra groovy jazz over lyriske melodier til frie improvisationer.

Årets DR Kunstner: Bolette Roed

Tirsdag 13. september 2005

Ensemblet Iris

- på blokfløjter, piber, trommer, sang, harpe og fidel

En stemningsfuld aften med ensemblet Iris, der har specialiseret sig i musik fra middelal-

deren og den tidlige renæssance. Ensemblet består af Poul Høxbro på pibe og tromme, Miriam Andersén, sang og harpe, Birgit Goris på fidel og Bolette Roed på blokfløjte. De fire musikere mødtes første gang i 2004, hvor de havde stor succes til Bolette Roeds debutkoncert. Siden har de besluttet at fortsætte det spændende samarbejde, og Iris fik sin officielle debut til Bolette Roeds præsentationskoncert som årets DR-kunstner tidligere i år.

Musikalske fortællinger – en dag med Gunnar Staalesen

Lørdag 17. september 2005 kl. 16
Den norske forfatter Gunnar Staalesens bøger er bygget op omkring kriminalgæder med et væld af nuancer i fortællingerne. I hans meget læste *Bergen-trilogi* bliver en mordgåde, der forløber over 100 år, flettet sammen med Bergen bys historiske udvikling samt et mangfoldigt persongalleri.

Staalesen er ikke blot en enestående forfatter. Han er også en levende fortæller, og ved arrangementet i Dronningesalen førte han os ind i sit gådefulde univers i Bergen omkring år 1900. Oplæsningerne blev fulgt af musikalske stemningsbilleder fra en kvartet med bl.a. saxofonisten Jan Kåre Hystad og pianisten Dag Arnesen. Journalist Bo Tao Michaëlis interviewede Staalesen undervejs i forløbet.

Uddrag af *Liden Kirsten* samt sange med tekst af H.C. Andersen

Fredag 23. september 2005
Niels Jørgen Riis (bl.a. Sverkel), Kristine Becker Lund (bl.a. *Liden Kirsten*), Bo Kristian Jensen (bl.a. *Narren*), Signe Asmussen (bl.a. *Efle*) og Helene Gjerris (bl.a. *Ingeborg*). Friedrich Gürtler, klaver

H.C. Andersen og komponisten J.P.E. Hartmann (begge født i 1805) fik stor

succes med operaen *Liden Kirsten*, og et par af sangene, Tavlebordsduetten og Sverkels Romance, blev hurtigt folkeeeje. I Det Kongelige Biblioteks musiksamling findes originalmanuskriptet til operaen, og derfor var Dronningesalen den naturlige ramme om en klingende præsentation af de to 200-års fødselarer – med en times uddrag af *Liden Kirsten* med nogle af den danske sangscenes bedste yngre kræfter. Pianisten Friedrich Gürtler akkompagnerede og førstebibliotekar Niels Krabbe introducerede. Efter pausen sange af bl.a. Grieg, Schumann, Gade og Carl Nielsen med tekst af H.C. Andersen.

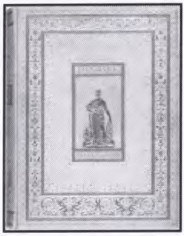
Erhvervelser

Håndskriftafdelingen

En række breve fra Poul Henningsen og skuespillerinden og sangerinden Liva Weel til teaterdirektør Arne Weel, samt breve fra teatermaleren Svend Johansen til Arne Weel og Karen Marie Løwert.

En større brevsamling fra venner og kolleger til pianisten Johanne Stockmarr fra perioden 1906-28.

Blandt nyerhvervelser til de Boghistoriske Samlinger er talrige bemærkelsesværdige bogbind, en del af dem danske. Et rent udstyrsstykke er trebindsværket *Danmark i Skildringer og Billeder af danske Forfattere og Kunstnere* (Udg. af M. Galschiøt.

Kbh., P.G. Philipsens forlag 1887-1893). De tre bind er indbundet hos Immanuel Petersen, D.L. Clements efterfølger, i anledning af en af de store verdens-

udstillinger, vist nok den der fandt sted i Chicago 1893.

Kort- og Billedafdelingen

Fra ØK til Det Kongelige Bibliotek

A/S Det Østasiatiske Kompagnis prægtige fotosamling fra alverdens riger og lande findes nu på Det Kongelige Bibliotek.

Samlingen rummer billeder med fremmedartede statsoverhoveder, tidlige turismål som for eksempel stranden i Phuket i slutningen af 1800-tallet og Vespa samlefabrikken i Kuala Lumpur i 1968. Et af disse albums indeholder tillige en fotoreportage fra 1880'erne, der i nærbilleder viser eksekutionen og den efterfølgende partering af seks thailandske pirater.

Kort- og Billedafdelingen har modtaget ca. 180.000 enheder, og tilbyder nu mange timers interessante studier. Arkivet indeholder både albums, løse billeder og negativer, der alle fortæller historier om verdens gang og ØKs virksomhed i Danmark og udlandet.

Fotografi-erne dækker perioden fra slutningen af

1800-tallet frem til 1990-erne og giver hermed en enestående mulighed for at følge et af dansk erhvervslivs store eventyr – både set med den professionelle fotografers øjne og via den menige medarbejders private optagelser.

Danskernes egen historie - i albumform

Billedsamlingens konstant voksende bestand af private og officielle billedalbums udgør en del af Danmarks visuelle hukommelse. Derfor er det altid en glæde at kunne præsentere nye erhvervelser – store som små:

Album med fotografier fra Frederik 9 og dronning Ingrid's besøg i Island 1956. Det var kongeparrets første besøg deroppe efter adskillelsen i 1944.

Album med amatør-fotografier fra Grønland og specielt fra livet omkring kryolitudvindingen i Ivigtut. Samlet af E. W. Lund, som var ingeniør ved minen omkring 1930.

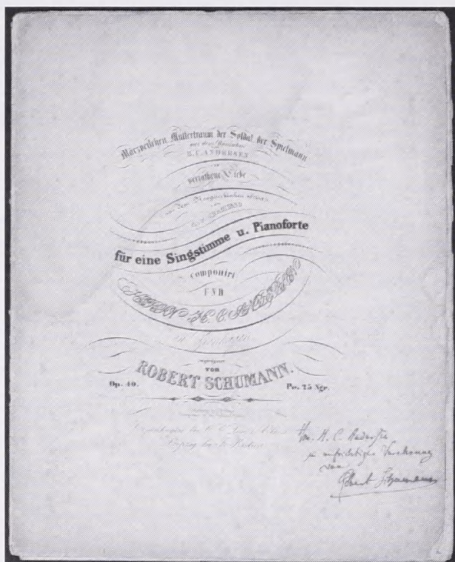
Musik- og Teaterafdelingen

Robert Schumann og H.C. Andersen

En af de store tyske romantiske skikkelser, Robert Schumann, var blandt de komponister, der satte H.C. Andersens tekster i musik. I 1840 komponerede han fire af Andersens digte til sin samsamling, opus 40, som han tilegnede forfatteren, og Andersen takkede mange gange for udgivelsen.

Digtene var oversat af den tyske, danskyndige forfatter Adalbert von Chamisso, men i et brev til Andersen (1.10. 1842, side 2 midtpå) udtrykker Schumann sin tvivl om oversættelsen på et bestemt sted i sangen *Der Spielman*. I en udgave af noden sender han til digteren en understregning af det pågældende sted og beder Andersen se det igennem f.eks. med venen, komponisten J.P.E. Hartmann.

Det Kongelige Bibliotek har i

Robert Schumanns Opus 40, med komponistens bilsen til H.C. Andersen.

mange år haft brevet fra Schumann til Andersen, men har først for nylig også erhvervet korrektoren af noden med Schumanns egen understregning, så man kan se, hvad han var i tvivl om.

Det Kongelige Bibliotek har erhvervet et brev fra komponisten C.E.F. Weyse, der opholdt sig i Roskilde, til hans kollega, kantor Søren Hartmann, dateret 8. juli 1841.

Brevet omhandler en kuffert, som komponisten har glemt i København og en anmodning om at sørge for mad til ham senere på ugen. Brevet er ikke udgivet i Sv. Lunn og Erik Reitzel-Nielsens samling af Weyse-breve, men vil senere blive overført til Håndskriftafdelingen.

Et nodemanuskript (86 s.), hvor komponisten Georg Prehn har udsat en række kendte værker for orkester, dateret med varierende datoer fra 1897-1900. Heri findes værker af Anton Rubinstein, Charles

Gounod, J.P.E. Hartmann, Emil Hartmann, Leo Delibes, Ambroise Thomas og Edvard Grieg.

Stor samling efter Dan Fog

Det Kongelige Bibliotek har for en tid siden modtaget en stor samling af musikrelateret materiale efter musikantikvar, dr.phil.h.c. Dan Fog. Samlingen omfatter trykte noder, nodemanuskripter, programmer, kataloger, billeder, arkivmateriale etc., og det er nu færdigsorteret.

Noget af materialet vil indgå i Musik- og Teaterafdelingens samlinger, andet vil blive fordelt til andre afdelinger i huset, og endelig vil en del blive indlemmet i de hidtidige omfattende *Dan Fogs samlinger* i Musik- og Teaterafdelingen. Blandt materialet er en omfattende samling arkivmateriale fra pianisten og forfatteren Ina Lange.

Orientalisk og Judaistisk Afdeling

Arabisk håndskrift fra Yemen på 273 fol. En usædvanlig lovtæst skrevet i naskhi skrift i yemenitisk stilart. Mange noter er tilføjet i marginen på næsten alle siderne. Sen 1800-tal til tidlig 1900-tal.

Fire mongolske håndskrifter skrevet på papir. 1) Ritualtekst med bønner for jordens og flodernes konge. Syv blade i tværformat, fra 1700-tallet. 2) En månedskalender med angivelser af varme og kolde dage i de fire årstider. Skrevet i lodrette kolonner på et stykke kinesisk papir, 260x353 cm. Ca. 1900. 3) Lille bønnebog på 12 blade i tværformat. Teksten er indrammet i rødt. Kalligrafien er i en tyk kantet stil. 1800-tallet. 4) Spådomstekst om de dodes status efter livet. Teksten er indrammet i dobbelt røde linier. 21 blade i tværformat. 1700-tallet.

Tibetansk og mongolsk lamai-

stisk illustreret håndskriftsalbum. Indeholder fantasidyr, helvedes scener, ritualgenstande og vogterfigurer. Stilen er rustik og sparsomt farvet. Kort tekst i tibetansk og mongolsk. 7 løbblade i tværformat. 1800-tallet.

To kinesiske plakater med revolutionært indhold. Den ene plakat gengiver uddelingen af 'Maos lille røde' til børn. Den anden benytter traditionelle folkelige motiver med lykkebringende symboler til at angive socialismens uovervindelige kraft. Begge plakater er i farver, henholdsvis fra 1971 og 1975.

En kinesisk plakat fra 1978 med Mao Zedongs efterfølger Hua Guofeng (1921-) midt blandt bønder i et grønt landskab. Hua Guofeng sidder omgivet af de beundrende bønder, ligesom man tidligere afbillede Mao Zedong.

Et propagandahæfte med portrætter af Mao Zedongs (1893-1976) i træsnit. Mao er gengivet i vigtige historiske tidspunkter. Mao selv er i sort mens omgivelserne og medfølgende personer for det meste er gengivet i rødt. Udgivet under 'Den store proletariske kulturrevolution' i Hankou i Kina i 1968.

Illustreret hæfte med angivelser af riflers anvendelse i krig og 11 kort med diverse militære styrkeforhold i verden samt med vigtige slagscener under krigen mod japanerne og nationalisterne i 1930'erne og 1940'erne. Udgivet i farver i Beijing 1958.

Koreansk boggave på to håndskrifter og 11 værker i traditionelle bloktryk i 170 bind. Det ene håndskrift er en digtsamling og det andet er et biografisk værk med historiske personer fra det fjerne østen. Begge nedskrevet i 1800-tallet. Bloktrykkene er klassiske kinesiske konfucianske værker, historiske og buddhistiske værker. De fleste er med kinesiske tegn men et af værkerne er også tryk med det koreanske

alfabet Hanguk. De fleste af omslagene er i typisk koreansk stil med geometrisk mønstre i blindtryk på strågule eller brune flader. De enkelte hæfter er syede med røde og blå tråde. Værkerne er trykt i perioden fra 1600 til det tidlige 1900-tal.

Boggaven er fra ingeniør Jørn Jørgensen og frue. Jørn Jørgensen arbejdede i Sydkorea i 1970'erne.

Udlån til udstillinger

Håndskriftafdelingen har udlånt en lang række originale dokumenter til H.C. Andersen-udstillingen på Thorvaldsens Museum *At skrive er en Kærlighedshandling. H.C. Andersens dagbøger og almanakker*. Udstillingen, der vistes fra 8. juni 2005 til 21. august 2005, er udarbejdet i samarbejde med HCA2005 Fonden, Undervisningsministeriet og UNESCO. Med udstillingen markeres samtidig stiftelsen af HCA-abc-Fonden, der i H.C. Andersens navn har til formål at bekæmpe analfabetisme. I september skal udstillingen videre til Paris, hvor den skal vises i forbindelse med UNESCO's 33. Generalkonference, hvor et af konferencens hovedtemaer er *Education for All*. I december åbner udstillingen i det nye verdensbibliotek, Bibliotheca Alexandrina, i Alexandria.

Også til udstillingen på Rosenborg Slot *H.C. Andersen - bag spejlet*, der vises i perioden 12. maj til 4. september har Håndskriftafdelingen udlånt en lang række originale dokumenter. Udstillingen, der kombinerer fortællende videoprojektioner med animerede film, originale H.C. Andersen dokumenter og genstande og multimedie-genstande, er planlagt som en forløber for den store internationale udstilling om H.C. Andersen,

H.C. Andersen - Den største fortælling, som åbner i september, og tager udgangspunkt i Johannes Møllehaves fortolkning af den danske digter. Udstillingen vil senere blive vist i Edinburgh.

Der er dog også en verden udenfor Andersen. Boghistoriske Samlinger har til udstillingen *Tid til Te* på Handels- og Søfarts-museet

på Kronborg udlånt Engelbert Kaempfer: *Amoenitatum exoticarum politico-physico-mediciarum fasciculi V. Lemgovia 1712*. Og Håndskriftafdelingen har til samme udstilling

udlånt 3 farvelagte tegninger af Poul Martin Møller fra hans Kinarejse 1819-1821. Udstillingen kan ses i perioden 12. maj til 30. september 2005.

Orientalisk og Judaistisk Afdeling har til udstillingen *Europas Juden im Mittelalter* (Deutsches Historisches Museum, Berlin, 23. april - 28. august 2005) udlånt håndskriftet Cod.

Heb. 37.

Håndskriftet, som er skrevet

og

illumineret i

Barcelona

1347-48,

indeholder

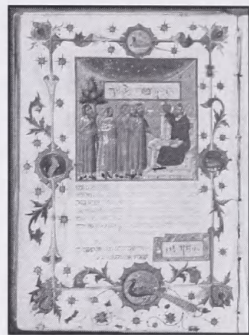
Maimonides'

filosofiske

værk *Moreh*

Nevukhim

(Vejleder for rådvilde), En digital faksimile af Cod. Heb. 37 er tilgængelig via Det Kongelige Biblioteks website (www.kb.dk/elib).

Publikationer

Aktuelt fra Forskningsafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev. *Aktuelt fra Forskningsafdelingen* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Håndskriftafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer ti gange om året (jan.-juni, sept.-dec.). *Aktuelt fra Håndskriftafdelingen* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Kort- og Billedafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der bringer nyt om Kortsamlingen, Luftfotosamlingen, Billedsamlingen, Det Nationale Fotomuseum og Museet for Dansk Bladtegning. *Aktuelt fra Kort- og Billedafdelingen* findes via *Om biblioteket* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også kan tegnes abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer hver anden måned. *Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Diamanten. Kulturblad fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Trine Lehmann (ansvh.), Birgitte Hvidt, Bette Thomas. 2. årg., nr. 3. 2005. 24 s. Ill. ISSN 1399-6142. Kr. 20,-

Kultur i Diamanten. Udstillinger, koncerter, foredrag, debat. Elektronisk nyhedsbrev. *Kultur i Diamanten* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Magasin fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lotte Philipson. 18. årg., nr. 2. 2005. 73 s. Ill. ISSN 0905-5533. Kr. 125,- (abonnement), kr. 50,- (løssalg). Gratis for medlemmer af Diamantklubben - Det Kongelige Biblioteks Kulturklub.

Forsiden: Maleren og forfatteren Hans Scherfig fyldte i 2005 100 år. Her illustrerer han en anden af årets jubilarer, H.C. Andersens eventyr „Hurtigløberne“. Haren sejrede over sneglen og svalen, og præmien var „fri adgang til en kálhave“! Ledpælen var vidne ved prisuddelingen.
Forlaget Sirius, 1963.

Bagsiden: Hans Scherfig har altid tegnet og malet dyreverdenen. Et tidligt eksempel herpå er denne skorpion, tegnet i hans skoletid. Senere, i 1953, blev det til en roman om en skorpion „Bothus Occitanus eller Den otteøjede skorpion“.

